

6. szám.

Budapest, 1874.

KIS VASÁRNAPI ÚJSÁG.

KÉPES HETILAP
AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Második évfolyam.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

J E T T A.

Elbeszélés.

Milesz Bélától.

(Vége.)

Széplaki urnak nőtestvére a felvidéken volt férjnél s házassága gyermektelen volt. Testvéreinél tett látogatásai alkalmával többször tanuja volt az anyátlanul maradt gyermekek rendetlen magaviseletének s látta, hogy az apának sok szomorú órát okoznak azok; szívesen nevelése s gondviselése alá vette volna a gyermekeket, de férje betegeskedett, az ő ápolását egészen igénybe vette s mindenestre folytonosan csendességet ohajtott maga körül.

Ehhez a testvéréhez levelet írt most Széplaki ur, kérve őt, hogy ha férjét hagyhatja, néhány napra látogassa meg őt, mert fontos közlendői vannak vele.

A testvér engedett e kérésnek, mert gyanította, hogy a gyermekek jövője forog kérdésben. Már egy év óta nem volt fivérének, s az akkori tapasztalatok után félt, hogy a gyermekeket most talán javithatlan roszaknak fogja találni. A legkellemetlenebb találkozás előérzetétől elfojtott kebelrel hajtotta be a Széplaki-udvarba.

De balsejtelve örvendetes meglepetéssé

változott, mert Széplaki ur négy egészséges, piros gyermeke közepett vidám arczzal ment eléje, s a kicsinyek, kik azelőtt duzzogva bújtak el előle, most a legszívélyesebb öröm-üdvözlétekkel s csókokkal fogadták őt.

Széplaki ur benső örömmel látta testvérének elbámulását, de semmi megjegyzést nem tett, hanem bevezette vendégét.

Az érkezett a házas társalgásban belátta, hogy az öröm és vidámság, melylyel fogadták, nemesak pillanatnyi kitörés, hanem a család állandó lakója. Már többször kérdezni akarta: hogy amit lát, tartós-e vagy csak színlelés. Az eszélyesség azonban ezt tennie nem engedte. Saját szemeivel s tapasztalásával kellett meggyőződnie a valóról.

Eljött az ebéd ideje. — Minden a legpéldásabb rendben ment véghez. Nem válogattak a helyekben és ételekben, a legcsendesebb, legilletelmesebb gyermekek voltak a világon. Anna pedig sokszor fel is kelt az asztaltól, kinézett a konyhába, hogy az ételek pontosan szolgáltatassanak fel és semmi hiány ne legyen.

Kedélyes tréfa s enyelgés fűszerezte az ebédet. A néni ke alig várhatta már, hogy vége legyen az étkezésnek. Ekkor már nem

tudta magát tovább tartóztatni s megszólította testvérét.

— Antal, — mondá némi izgalommal, — nem titkolhatom el tovább ámulásomat a gyermekek megváltozása felett. Az egész mintegy varázslat tűnik fel előttem. Mondd meg nekem, honnan van ez, vagy mi okozta ezt a változást, mely téged, mint látom, a legboldogabb apává tett?

Széplaki ur benső örömmel válaszolt:

— Tudtam, édes Amáliám, hogy örömödre lesz, ha családi életem boldogságának szemtanuja leszesz. Hogy ez öröm reád nézve nagyobb s meglepőbb legyen, azért hallgattam el az itteni viszonyokat, s hogy kedvezőtlen érzelmekkel hagyjalak idejönni, azért, reményem, megbocsátasz.

— Szívesen; a kedvező tapasztalás felejteti velem az utazás aggodalmait. — De mégis világosíts fel, honnan e változás egy rövid év alatt, mert a gyermekek egészséges, piros arczain, a ragyogó szemekben csak a legvidámabb élet-t látom kifejezve.

— Az ég egy kis jó angyalt küldött hozzánk s ez jótéteményével engem is váratlanul meglepett.

— Na, csakugyan szeretném látni ezt a kis jóltevő angyalt, mert az csakugyan nagy jutalomra érdemes.

A vidám gyermekek úgy szerették volna már egy szívvél és szájjal megnevezni jó barátnejukat. De az apa csendet intett, kinyilatkoztatva, hogy holnap be fogják mutatni a nagynéninek; mert ismerte Jetta természetét, ki nem annyira félnétségből, mint inkább szerénységéből nem igen szerette a nagyuri bemutatásokat, kivált ha tudta, hogy személyisége némi érdekeltséget vont magára.

Az első nap kellemesen telt el, a nagynéni egészen meg volt elégedve a gyermekek jó magaviseletével s szívéből örült, midőn mindenik igyekezett magát kedvessé tenni előtte, s felmutogatá neki mindenik apróceprő kézimunkáit, ügyességeit s tanulásban tett előmenetelét.

Amint este szobájába ért a nagynéni, itt ráadásul a nap örömeire újabb meglepetés várta. A gyermekek különféle, sajátkezűleg készített ajándékokkal lepték meg,

u. m. női kézimunkákkal, rajzokkal, üdvözlőversekkel s virágbokréttákkal. Mindent Jetta ösztönzésére, a nevelőnő segítségével készítették.

A nagynéni örömmel telt, megelégedett érzelmekkel hajtotta fejét álmra s türelmetlenül várta a reggelt, hogy színről-színre láthassa azt a kimagyarázhatlan angyalt, ki ebbe a házba ennyi boldogságot tudott varázsolni.

Másnap Gajdosy Aladárné asszonyság, testvére Széplaki ur s a gyermekek nyájas, vidám arczezal üdvözölték egymást, s e nap csak annyiban különbözött a tegnaptól, hogy az öröm változatosabb volt.

Széplaki ur Jettát s szülőit ebédre hitta; azonban apja némi ügyes-bajos dolgában a városba ment, anyjának pedig elhalaszthatlan házi dolgai voltak, így Jetta csak egyedül jelenhetett meg a Széplaki-udvarban.

Gajdosyné asszonyt testvére már többször felvilágosította a közben, hogy a házi élet megváltozását egyedül ennek a szerény, jó nevelésű, szorgalmas leánynak köszönhetni, kit a gondviselés vezetett hozzájuk, hogy jó példaadása által a gyermekek minden kényszer nélkül, mintegy észrevétel nélkül jó utra térjenek. — Alig várhatta már a pillanatot, melyben Jettát láthassa.

Végre megjött a kis vidám leány; könnyű fehér ruhájában s piros szalagos szalmakalapjában olyan volt, mint egy üde rózsa. Illedelmes szerénységgel, de természetes bátorsággal, nyílt tekintettel üdvözölte Gajdosyné asszonyt kézesökjával. A jó asszonyság szívéhez szorítá őt s megcsókolá a derült homlokot, melyet egészen pirborított el.

— Isten jutalmazzon meg, gyermekem, az örömért és jóllétért, melyet e háznak szerzettél.

Jetta nem tudta mire magyarázni ezt a hizelgő dicséretet, mert ő nagyon természetesnek találta mindazt, mit az uri háznál tett s annak semmi nyomatékosságot nem akart tulajdonítani. Zavarba jött tehát s csak akkor érezte magát szabadon, midőn barátai közt lehetett.

A kis társaság igen gyönyörködtette a nagynénit most látta, mily művészi ügyes-

séggel tudja vezetni Jetta a gyermekeket mindenben s mily okosan tud elintézni mindent, hogy senkinek elégedetlensége ne legyen s a gyermekek felett mily fölényt tud gyakorolni csupa tréfa, csupa szeretet s jószág által.

Gajdosyné asszony sajnálta, hogy körülményei miatt harmadnapra már haza kellend utaznia. — Szívéből ohajtotta Jettát valami kedves, becses ajándékkal meglepni, de miután hallotta, hogy effélékkel nem sokra lehet vele menni, sőt talán sértené is: feltette magában, hogy a kis leánynak és szülőinek jövőjéről testvérével együtt gondoskodni fog. Addig is szerette volna azonban megjutalmazni s ki tudni magától Jettától, mily oldalról lehetne e gyengéjét eltalálni.

Beszédbe ereszkedett tehát Jettával s kérdezősködött szüleiéről. Midőn megtudta, hogy atyja gyöngye egészsége miatt költözött a városból a falura, megkérdezte betegeskedésének mivoltát s megtudta, hogy Jetta apjának a falusi lég mellett különös javulására lenne a lovaglás.

— Atyádnak nagyon ajánlatos volna minél többet lovagolni.

— Igen, azt már többen tanácslik neki.

— Hát mért nem teszi azt? — kérde Gajdosyné asszony.

— Azért, nagyságos asszonyom, mert nincs módunkban paripát tartani, — felelt Jetta nyílt őszinteséggel; mert atyjától tanulta, hogy a szegénységet bevallani nem szégyen s gazdagsággal dicsőkedni nem nagy dicsőség.

Gajdosyné asszony e nyilatkozatra kétszen volt tervével, de úgy tett, mintha nem is gondolna többé az egész dologra, hanem más tárgyra vitte a beszélgetést s megváltáskor szívélyesen csókolta meg a csinos kis leányt, biztosítva őt szeretetéről.

A nagynéni következő reggel korán elutazott, szemeiben örömkönyekkel s azzal az igérettel, hogy rövid időn meg fogja ujtani látogatását s ha ezután is ilyen csinos, jó gyermekek lesznek, férje is szívesen fogja látni őket.

Hazaérve örömmel beszélte el férjének a Széplaki-házánál tapasztalt nagy változást s mondá:

— Na, kedvesem, most már meg lehetsz

elégedve a gyermekekkel. A gondviselés testvérem házához egy jötevő angyalt küldött, ki őt a legboldogabb apává tette.

Elbeszélte férjének, hogy az egyszerű Jetta vidám kedélye, szorgalmas jóviselete által mily példásan hatott a gyermekekre s társasága mily üdvös eredményt hozott létre a háznépben.

Kijelentette férjének bizalmasan azt is, hogy miként szeretné megjutalmazni a kis leányt, habár titokban is, amennyiben az ajándékokat vagy kitüntetések nem szeret s így beteges apja számára ohajtana titokban egy háts lovát ajándékozni. Gajdosy ur sokkal gazdagabb s nemesebb érzésű volt, semhogy nevének jóakaratu szándékát gátolhatta volna, sőt ellenkezőleg készséggel ajánlotta föl idomított paripáját.

Most már csak az volt fő dolog, hogy a lovat úgy juttassák Jetta atyjának birtokába, hogy a visszautasítás veszélyétől ne kelljen tartaniok.

Szerencsére senki sem volt a titokba avatva, még Széplaki ur sem. Gajdosyné asszony egész elővigyázattal küldte a lovat a városba egy bizalmas barátjához, ki ismeretlen kezek által szállíttatta el a lovat Jetta apjához.

*

Széplaki ur gyermekei nagynénjük elutazása után folytonosan szép egyetértésben éltek és sokszor meglátogatták Jettát, hol az egyszerű, barátságos házuál sok vidám órát töltöttek el.

Széplaki ur a kis fiuk mellé értelmes, derék nevelőt hozott s így a gyermekek folyton haladtak elő nemesak a szép erkölcsökben, de a hasznos tanulmányokban is. Nagyon természetes dolog, hogy Jetta az előadásoknál mindig szívesen látott vendég s tanítvány volt.

Egy délután alig pihegve érkezett a Széplaki-kastélyba s Annának, kit egyedül talált, hevesen beszélt el, hogy apja ismeretlen helyről egy paripát kapott ajándékba: ő azt gyanítja, hogy ezt Gajdosyné asszony küldte s fél, hogy apja talán e nem érdemlett gazdag ajándékot vissza fogja utasítani.

Gyanításában nem csalatkozott Jetta. Atyja olyan ember volt, ki egykor jó mód-

ban élt, de megtanult kevéssel is megelégedni s nélkülözni azt, mit megszerezni nem állott tehetségében; egyszersmind félt mindenféle könyöradománytól. Nyugtalan lett azért s habár az ajándék a legtisztább czélból küldetett is, szívesen visszaadta volna azt, ha tudta volna, honnan származott.

Szerencsére nem tudott a titok nyomára jönni, mert Széplaki ur, kihez kérdésével fordult, éppen úgy nem tudott az egészről semmit, mint ő. Ehhez az eseményhez még az a körülmény is járult, hogy Jetta apja nemrégiben egy átutazó idegennek jelentékeny szolgálatot tett — s a küldemény okát itt lehetett volna keresnie.

Nem volt tehát mit tennie egyebet, mint a becses ajándékot megtartani, mint oly jutalmat, melyet nem éppen érdemetlenül s igaztalanul kapott, bár azt soha sem kívánta.

Megtartotta tehát a paripát s orvosi utasításra megkezdte lovagló sétáit. E testmozgás jótékony hatása nem soká maradt el s néhány hónap múlva Erdösi Ferencz, családja öröme, oly egészségesen nézett ki, mint milyen azelőtt talán soha sem volt.

Jetta gyermeki örömmel látta az ajándékjótékony hatását s midőn már nem volt mitől sem tartania, könyezve vallotta meg apjának a titkot, bocsánatot kérve egyszersmind a hallgatásért.

Az apa megütközve bámult el, de érzelmei nem bosszúságát, hanem leánya iránti szeretetét fejezték ki.

Tudta, hogy az adakozó ezt leánya érdekében tette, kit csak ily uton tudott megjutalmazni a Széplaki ur házában tanusított csekély szolgálataért, s midőn neje is ebben az ajándékban a gondviselés segélyét látta, melynek férje egészsége helyreállítása köszönhető, megnyugodott s mondá:

— Igazatok van, kedveseim, hálátlan lennék a gondviselés iránt, ha ebben az ajándékban elégedetlenséget keresnék, midőn az javamra volt czélozva. Megölelte Jettát s folytató:

— Légy nyugodt, gyermekem, úgy veszem azt, mint oly jótéteményt, melyet nem tudok viszonzni. Legkevésbé sem nehezelek rád, sőt ellenkezőleg.

Jetta apja most Széplaki urhoz sietett, ki nemkevésbé volt meglepetve s örömmel ragadtatva testvére titkos jótéteményének hírére.

Széplaki ur most testvérét s férjét meghívta magához, hogy ha lehet, huzamosan vagy állandóan lakjanak Nemeshegyen s az ő távollétében legyenek gyermekeinek nevelő-szülői.

Gajdosy Aladár ur egészsége most sokkal kedvezőbb volt, mint azelőtt, s szívesen utazott le nejével sógorához s egész öröme telt a jó magaviseletü, csinos gyermekekben.

Erdösi Ferencz hála nyilatkozatokkal lépett Gajdosyné asszonyság elé, ki őt félbeszakította s inkább előadta körülményesen, hogy leánya jó példája, szorgalma, serény tevékenysége, derült kedélye s kedves nyájassága által mily általános jóllétet s boldogságot terjesztett el a Széplaki-házban.

Az apa szíve ez őszinte nyilatkozat hallatára néma örömben uszott s úgy találta, hogy ő gyermekében oly kincset bir, mely a világon a szülék legnagyobb jutalma lehet.

A három család ettől fogva mintegy összeforrott egymással. Gajdosy ur s neje Nemeshegyen telepedtek meg. Széplaki ur Jetta szüléit gazdaságában, önkénytelen választott kényelmes hivatalba alkalmazta. Erdösi Ferencz nem utasíthatta vissza Széplaki ur nemes ajánlatát, midőn az neki uradalmában örökös szabad lakást és feltartást ígért. Azonban minden szolgálattétel nélkül még sem akart ott lakni s szorgalmas nejével a gazdaságot oly tapintatosan s ügyesen vezette, hogy Széplaki ur szerencséjének tartotta ily egyének birását.

Jettát a Széplaki-gyermekek testvérökké fogadták; együtt növekedett s gyarapodott velök a szép erkölcsökben, hasznos ismeretekben s foglalkozásokban. Most már mivel hajadonná nőtte ki magát s minthogy példaszerű, illedelmes, szerény magaviselete által a női erények koronájával diszlik: reá csak öröm s boldogság fog várni az életben.

* * *

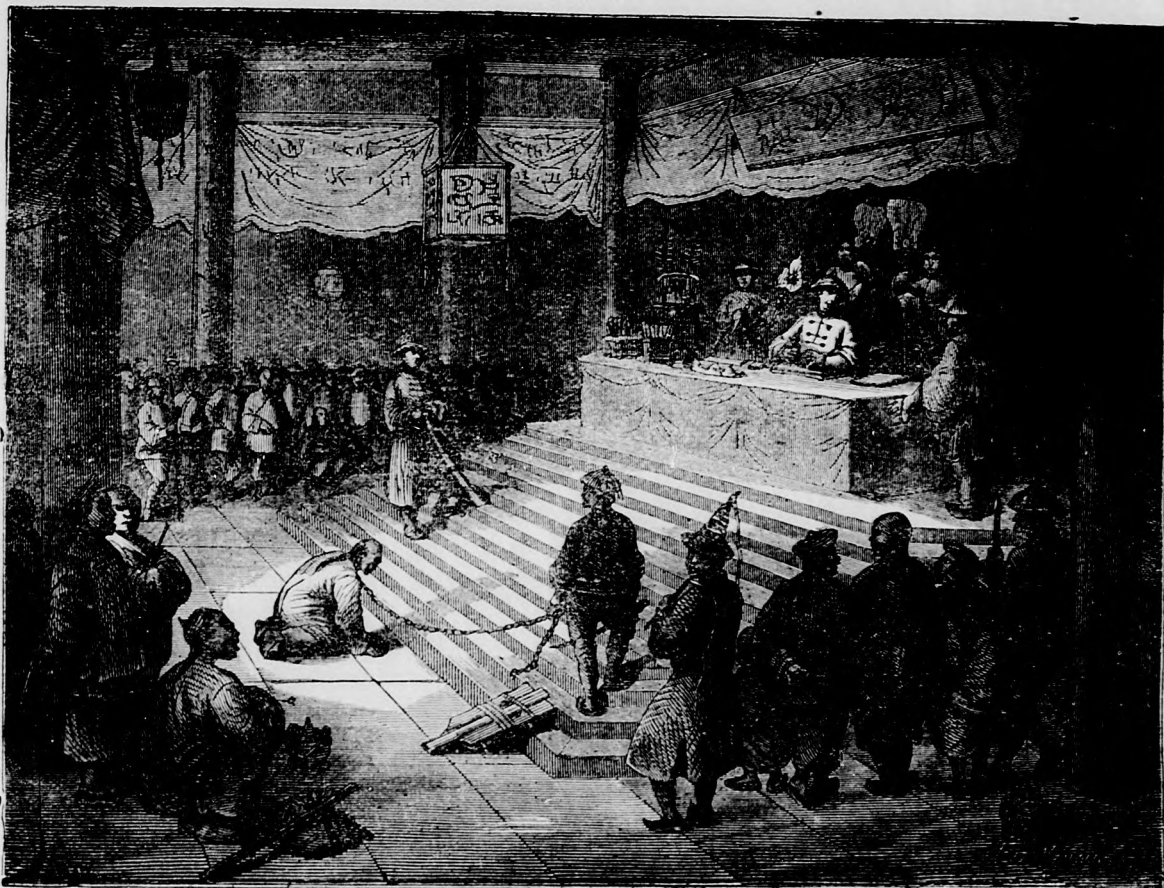
Ebből az egyszerű elbeszélésből láthatja szíves olvasónk, hogy a jó erkölcs, szorga-

lom s jó magaviselet már itt e földön is megtalálja jutalmát.

Jetta szép magaviselete, jó indulata s ezzel összekapcsolt vidám kedélye által nemcsak magának s szülőinek, de két idegen családnak is boldog meglelégedést szerzett.

Hisz nyolcz huszár,
Nyolcz hős nyugszik alant.

Itt estek el hajdanában
Egyenlőtlen bős tusában;
De emlékek
Ragyogó fényére
Ámulva néz
Most is a táj népe.

Tárgyalási terem Khinában.

Hősök sirja.

Csendes völgyben hűs pataknál
Barna fából kis kereszt áll,
Virágfüzér
Pihen szépen rajta,
Virágos sir
Domborul alatta.

Virágos sir, virágos sir,
Rá a hajnal harmatot sír,
S folyton-folyvást
Díszben virul a hant, —

És a rege el-elmondja:
Hány ellenség dőlt halomba?
Vértől áradt
A patak gyors habja,
Oly csodát tett
A huszárok kardja.

Igy estek el mind a nyolczan,
Véres karddal, véres harcban;
De kardjokat
Ekkor se tették le:
Oda nőtt az
Mindegyik kezébe

A hősöket sir takarja,
Jó vasukat rozsdá marja;
De a hanton
Piros virág nyílik,
Piros vérhez
Ilyen virág illik.

Fejfájukon napsugártul
A koszoru meg nem sárgul...
És nem tudja
A vidéken senki:
Ki szokott rá
Fris virágot tenni? —

Csendes a völgy, csak a patak
Suttog lágyan halk szavakat...
S egy-egy szellő
Leng a sir fejére,
Mintha csodás
Titkokról beszélne...

K. E.

A víz kulcsa.

(Mese. — Folytatás.)

Azon a napon, melyen Lénárd kétségbeesetten az erdőben bolyongott, a vadász is egy szarvas nyomán járt. Egy vastag tölgy mögött állt, midőn Lénárd lecsüggesztett fővel mellette elment.

— Hová mén ez a bolond? — gondoló magában a vadász. — Tán a vízbe! Ott legjobb helyen is lenne. — Utána megyek; milyen pompás tréfa lesz az, ha ott kapálózik a tóban, mint a kis kutya, melyet a vízbe fulasztanak. A szarvast úgy is elriasztotta.

Halkkal követé őt s fölötte bámult, midőn hallá, hogy Lénárd valakivel beszél, s egyszerre lemászott a sziklákön.

— Ejnye, hiszen ezt a helyet nem is ösmerem! — dörmögé. — Vajjon mit jelent ez a zúgás-búgás, turbékolás és suttogás?

Hason mászott oda, mint a kigyó, egészen a sziklák széléig s lekandikált a vastag fenyőfa mögül.

És felfödözte a völgynek csodáit s meghallgatta a tündér elbeszélését. Gonosz mosoly mászott ki bozontos fekete bajúsa alól.

— Ez a kulcs éppen nekem való lenne! —

gondolá. — Okos ember kezében nemcsak vizet, de aranyat is esalna az a földből.

Egyszerre eltűnt a völgy, a vadászt jól mellbe lökte valami, és — egy pocsolya közepén találta magát.

— A mi nem sikerült ma, majd sikerül máskor! — mondá, öklét dühösen meg-rázva. — Egy vad után elmegyek három-szor, négyszer. Majd megjegyezem magam-nak ezen tájat.

Hosszú forgácsot vágott vadász-késével a legvastagabb bikkfa-kérgéből. Aztán haza-felé indult.

Vadul hadonázott vadász-késével s nem egy ártatlan galyat vágott le dühében. Gondolatai úgy hemzsegték agyában, mint a hangyák, ha valaki bolyjokat felturkálja.

— Az az együgyü Lénárd bizonyára jó ör leend, s lármát fog ütni, mint a bakker, mikor tűz van! — dörmögé. — És ha azt a ficzkót lelőném, mint egy süldő nyulat, azért még sem kapnám meg az aranykulcsot, de hamarább egy pólyát nedves felhőből, én pedig nem szeretem a nedves ágyat. Mit csináljak hát? —

Ekkor hirtelen lecsapott egy nagy sólyom a magasból s a vadász vállára ült. Csőre és karmai véresek és szőrösek voltak.

— Honnan jössz te, gaz ficzkó? — kiáltá a vadász. — Már megint megöltél egy nyulat, mit? — Na, ne búsulj, nem bántlak értte, hiszen az a te mesterséged. — De vajjon tudnál-e te aranykulcsot lopni?

A sólyom csőrét a vadász ajkaira szoritá, mintha azt akarná mondani: „Hallgass, én mindent tudok!” —

A vadász gondolá:

— Fogdmeg, a sólyom, olyan okos és ügyes, miszerint nem menekülhet meg tőle semmiféle vad. Ha jól betanítom, akkor majd kihozza a forrásból az aranykulcsot is.

Ezután éppen olyan medenczéket ásott több helyen az erdőben, mint a melyet a tündér völgyében látott; néhány sárgaréz kulcsot csináltatott magának a városban, és ezután addig tanította, addig gyakorolta a sólymot, míg ki nem hozott minden sárga kulcsot a vízből, bármilyen mélyen feküdtek is benne.

— Most majd csak sikerül! — mondá a vadász s utnak indult.

„Fogd meg“ a kezén ült s rá nézett okos szemeivel.

— Ha te ma ügyes lész, akkor holnap urak vagyunk.

A vadász e szavakkal egy sárga kulcsot dobott a közeli tóba. „Fogd meg“ lecsapott utána, mint a villám, s gyorsan kifogta a kulcsot a vízből.

— Derék állat vagy! Szép és ügyes vagy, kedves madaram! — mondá a vadász, a sólyom selyempuha tollzatát czirógatva.

Most a megjegyzett bikk előtt álltak.

— Nekem nem szabad közelebb mennem, — suttogá a vadász, — mert Lénárd zajt ütne. Amott látom már a három magas fenyőt a nap fényében. Jól vigyázz!

A madár felemelte fejét s felborzongatta tollait.

A vadász elövelt egy sárga kulcsot s egész erejéből eldobta azt a tündérvölgy irányában.

A sólyom felemelkedék a magasba, egy ideig a fák felett lebegett s körültekintett éles szemeivel.

Egyszerre leereszkedék.

— Nyomában van! — ujjongott a vadász, s nyujtogatta nyakát, de nem látott egyebet fáknál és bokroknál, s itt-ott egy keskeny darabka kék eget. —

A tündér a forrás partján ült és az özikével meg a gerlével játszó.

Az őz egyszerre ijedten bégett: „Bäh — félre tedd! Bäh — félre tedd!“ —

A galamb elbujt a tündér ruhájába s turbékolt: „Kukurú-kuk! hamar lebukj! — lebukj!“ —

A tündér a három fenyőre nézett, a nap sugarai még csak rézsut fonták arra aranyzálaikat; onnan még nem fenyegette a vész.

— Bäh-h! Bäh-h, félre tedd! Kukurú-kuk — hamar lebukj! — kiáltá egyszerre az őz és a galamb a legnagyobb ijedtséggel.

De már késő volt. A sólyom lecsapott, bemártá fejét a tiszta forrásba, — s elrepült, csőrében az aranykulcsal.

Izolda hangosan feljajdult s kezeit tördelé.

— Lénárd, Lénárd! Ellopták, ellopták! Veszve vagyok!

A liliumra borult s ruhájával takará azt el, nehogy azt is elrabolják.

Lénárd e pillanatban hangos kacaját hallott a távolból.

— Ismerem ezt a zenét, — sohajtá, — az ördög viszi abban a primás szerepét.

Ekkor hangosan kiáltott a vadász, úgy hogy Lénárd füléig elhatolt:

— Együgyü Lénárd, akár virrasztasz, akár nem, akár őrzöd, akár nem, az mit sem használ, én tudok egy utat a levegőben! Most keresd a kulcsot! —

Egy lövés dördült el, s a golyó az egyik fenyő sudarát találta.

Lénárd leugrott a völgybe, s itt látta a nagy bajt. A földre borult s kiáltá:

— A hová én megyek, oda a szerencsétlenség is eljut. Ah, én vagyok oka, én vagyok oka mindennek, édes Izolda! Az én ellenségem a te ellenségeddé vált; a vadásznál van a kulcs! —

A tündér erre felemelkedék.

— Te ártatlan vagy, kedves barátom. A barátsággal ellenséget is nyer az ember e világon, az már nincs másként. A kulcsal elvesztettem uralkodói hatalmammat a víz alatt és a földszinén való tartózkodhatóság édes szokását; de életemet nem, az ezen liliumhoz van kötve. Ezen medenceze vize nemsokára apadni fog és végkép elszárad. Azután már nem fogod látni szegény barátódot, hanem csak egy fehér ködfelleget, mely a völgy felett lebeg. Éppen csak hajnalhasadtakor fogsz engem néha látni régi alakomban. De ha a lilium elszáradna, akkor meghalok s elpárolok a levegőben. Ha csak ugyan szeretsz engem, akkor mindennap vizet hozasz a liliumra az erdei forrásból, s egyszer napjában könyeiddel is megöntözöd. Ez fenntartja a lilium és az én életemet. A vadásztól nem kell félned; én felhőképében elzárom a bejárást. Mi lesz belőlünk majd ezután, — azt a jó Isten tudja.

A medenczében fogyni kezdett a víz. Izolda is mindinkább fogyott, mint a hold fénye napkeletkor. Még egyszer bemártá kezeit a vízbe s megmosta arcát, s erre kedves szemei még egyszer a régi fényvel sugárzának.

— A gonoszság szétrombolja a boldogságot, de megszilárdítja a hűséget! — mondá halkkal. — Te hű lész, azt én jól tudom. Lelkeink egygyé olvadtak, azokat semmiféle gonoszság sem választhatja szét.

Légy állandó! Légy türelmes! Oh maradj nálam, egykor megjutalmazlak hűségért!

Az utolsó csepp viz is eltűnt a mélységben; Izolda eltűnt; könnyű fehér felhő lebegett a völgy felett, s halk, édes hang sutogott a fenyők közt:

„Légy állandó,
Légy hűséges!”

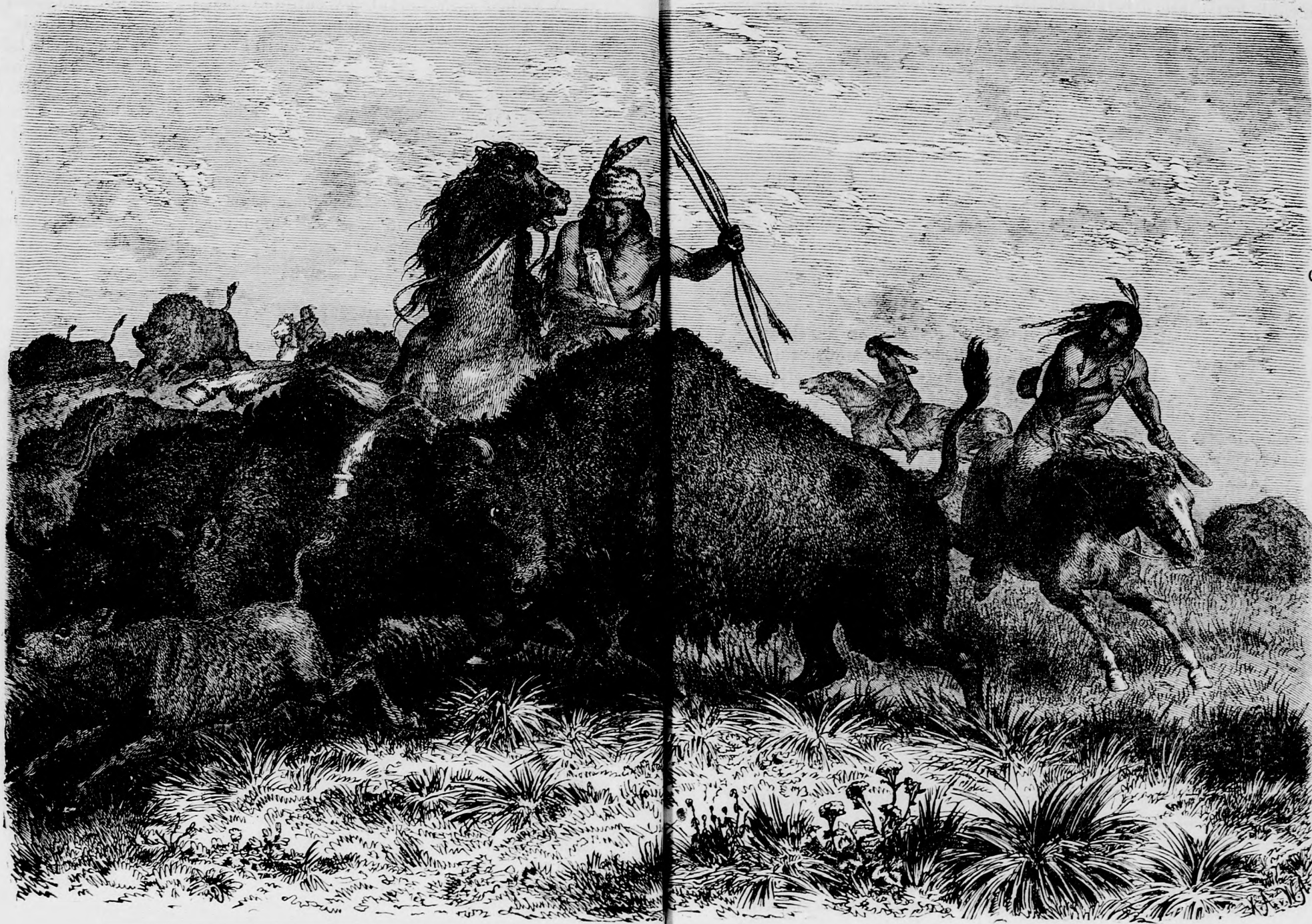
Lénárd ezután nagyon szomorú, egyhangú életet folytatott. Fáradhatlanul hordta a forrás vizét a lilium tövére egy kagylóban, s mindennap megöntözte azt forró könnyeivel. S midőn a nap lenyugodott, szomorún ült a kiszáradt medence mellett.

Az állatokra is felügyelt, s azok hűségesen ragaszkodtak hozzá.

A fehér felhő napközben a fenyők közt lebegett, de este leszállott a zöld rétre, és Lénárd érzé Izolda kezét és leheletét orcáin, de őt magát nem láthatá. Csak ha lanyha éjre hűs regg következett, akkor látta őt ismét régi alakjában, de szeméi mindig könnyeztek. A felkelő nap ismét elválasztá őket.

Evésről, ivásról nem kellett Lénárdnak gondoskodnia, a szarvas- és őz-tehenek odajöttek hozzá s nyugodtan hagyták magukat megfejni, s a fákon folytonosan a legszebb gyümölcs ért.

Igy mult el az idő, és Lénárd alig vette észre, mert csak a gonoszság és lomhaság panaszkodik az idő hosszóságáról. —

Amerikai b... vadászat.

Mit csinált a vadász a kulcsesal?
Először is vad örömeiben feje fölött forgatta a levegőben.

— Ezzel felzárom a dicsőség és gazdagság ajtaját! — ujjongott. — Isten veled erdő és vadász-szolgalat! Elég hosszú ideig

olyan jó kedve van, ő is részt akart venni abban s vállára ült. De nem jól találta el. Gazdája mérgesen ráförmedt:

— Hiszen egészen besározod a ruhámat! Azt gondolod, én béka vagyok, mely a posványban él? — Takarodjál innen! —

A sólyom nagy szemeket meresztett gazdájára, aztán lecsüggeszté fejét s elrepült.

— Most próbát teszek a kulcsesal, vajjon ér-e valamit, — mondá a vadász, midőn hazafelé indult. — Az én lakomnál legjobb alkalom van rá.

A vadászlak az erdő szélén állt egy magas dombon, gyönyörű kilátása volt, de messzire kellett onnan vizért járni, egészen le a völgybe.

— Itt jó lenne egy hűs forrás, — mondá a vadász. Benyomta a kulcsot a földbe, háromszor megfordította, s a mint kihúzta, mindjárt utána kibugygyant a tiszta forrásvíz, s mint kis patak utat keresett magának a völgybe.

— Hajja haj! semmi baj! Fű-fitty! Nem maradok itt! Pajtása leszek a szerencsének, jöjjön az ördög ide eselédnek!

Alinda asszony ijedten kiszaladt a házból a nagy kurjongatásra, s mennyire

vittem a szolga szerepét, most majd megkísértem az urat játszani.

Midőn a sólyom látta, hogy gazdájának

bámult, midőn a ház előtt kristálytisza patakot látott csörgedezni.

— Honnan jött ez a víz? — kérdé.

— Azt neked nem kell tudnod, ostoba asszony-létedre! — förmedt rá a vadász. — Dugd az orrod a konyhába, a nyelvedet pedig a zsebedbe.

És ezentúl mindig durvább lett a szegény asszony irányában, örökké zsémbelt és szidta őt, s nemcsak a földből, de felesége szeméből is csalta a vizet, csakhogy az keserű, forró könnyeként hullott szeméből. — A vadász ezután nem egy szegény ember-, s nem egy jó barátjának ázott kutat, de bizony pénzt kevesett kapott érte. S azért aztán dühös volt, s nején tölté ki boszúját.

— Ha mesterségem ismeretes lenne, akkor dicsőségem is lenne, pénzem is, — mondá; — de itt nem keres engem senki. Bemutatom magam a világnak. Ki mennyit mutat, annyit ér. Ezen félreeső zugában a világnak csak ökörnek és göbölymarhának jó lenni, a kules még utoljára elfeledi tudományát.

Egy szép reggelen felöltözött új zöld, aranypaszomántos vadász-ruhájába, s feltette fajtduktollas, zergeszakállas kalapját. Vadász-kutyája csaholva ugrálta körül, farkát csóválta s nem tudott hová lenni örömeiben. A sólyom is leszállt ülő-helyéről s vállára ült, s aztán vigan körülröpködte gazdáját.

— Alinda, jer ide! — kiáltott a vadász. A nő remegve és félénken jött.

— Én most elmegyek messzire és sokáig maradok el, — mondá, — jól gazdálkodjál s ne prédálj el semmit vagyonomból koldus rokonaidra, mert különben! — ekkor megfenyegette őt öklével. — Ha majd egyszer hazajövök s észreveszem, hogy valami nem úgy van, mint kellene, — akkor — nézd, ott lenni a völgyben nyitva áll apád sárkunyhója, a búbos mögött üres kuczkó is van. — de nálam többé helyed nincs!

Kezet sem adott neki, Isten-hozzádot sem mondott, — hanem büszkén lépdelt a völgybe vezető ösvényen lefelé, s egyszer sem tekintett vissza.

(Vége köv.)

Törvénykezés Khinában.

(Képpel.)

Egy utazó, ki néhány évvel ezelőtt Khinában járt, s különös figyelmet fordított az ottani törvénykezésre, ekkép írja le azt:

— Néhány bűnügyi tárgyalásnál magam is jelen voltam, és így mint szem- és fültanu beszélhetem el az ott véghezvinni szokott kegyetlenségeket. A kormányzó egy külön mellékszobát rendelt számomra, hol mindent láttam, a nélkül, hogy engem láttak volna.

Először is nézzünk be a tárgyalási terembe.

I.

A tárgyalás.

A tárgyalási terem építészeti tekintetben semmi nevezetesebbet nem tudott felmutatni, de annál érdekesebb volt az eljárás, melyet abban követni szoktak.

Kivül az udvaron az apró lyukak, bambusz-léczekkel erősen elzárva, első pillanatra sejtetni engedik a börtönöket, melyekbe az elítélendő bűnöst éji szállásra zárni szokták.

Az udvaron egész sereg részint már elítélt, részint még csak ítéletet váró bűnöst pillantottam meg, száraz, kiehézt, halvány alakokat, a kik a napon sütkéreztek. A tárgyalási terem bejáratánál jóelőre nagy embertömeg seregel össze, mert a khinai törvénykezés egyik szép oldala a nyilvánosság. Majd megnyílnak a terem ajtái, a közönség nagy örömmel todul be, s nagy része gyönyört talál ama kinvállatásban, melylyel az oda került szerencsétleneket gyötörni szokták.

A terem egyik oldalát emelvény foglalja el, melyhez 12 lépeső vezet fel; ezen foglal helyet a mandarin, hivatalos bírói öltönyben, körüle a tanácsosok és alárendelt hivatalnokok. A szőnyeggel borított nagy asztalon hevernek a szükséges okmányok, azonkívül tus és ecset, ha írni volna szükség, s ott vannak a törvénykönyvek is. A mandarin mellett egyik szolga lámpával világít, míg háta mögött két selyembe öltözött ifju tartja a hatalom jelvényeit. A lépeső közepén áll a hóhér, fején aczélsod-

rony-föveg, vörös öltözetben, kezében hatalmas bambusz-nád vagy fényes pallos.

Mikor már minden így el van készítve, elővezetik a vádлотtat, kinek nyakát (mint képünkön látható) hosszú láncz szoritja; fölmutatják neki a kinzó-eszközöket, azután halk morajt, majd vad lármát támasztanak, hogy a vádлотtra ráijeszsenek. Rendörök sem hiányzanak, ezeket mandzsuknak nevezik; fegyverök rövid dárda s két kard, de a melyeknek csak egy hüvelye van, s így Khinában megezfölják ama magyar közmondást, hogy: „két kard nem fér meg egy hüvelyben“. A falakon s boltozaton hatalmas lámpák függnek, melyek néha nagyobb világosságot terjesztenek, mint maga a böls mandarín.

Ezután következik a vallatás.

(Folyt. köv.)

Amerikai bivalyvadászat.

(Képpel.)

Az amerikai bivaly vagy bizon nagyon különbözik a mi bivalyainktól, nem annyira természetére és szokásaira, mint kül-alakjára nézve. Büszke, vad, méltóság-teljes lakója ő a végtelen pusztáknak, — fejét, nyakát sörényszerű tömött göndör szőr födi; szarvai nincsenek annyira lekonyulva, s nagy szeméből vad bátorság és tűz sugárzik.

A tavasz kezdetével a bivalyok roppant csordái a síkságról észak felé vándorolnak, míg az őszi viharok, mint a kemény tél előhírnökei, Kanadába, s onnan tovább még melegebb tartományokba nem kergetik vissza.

Hanem az újabb időben mint Amerika vörösbőrű ős lakóira, úgy ezen hatalmas állatokra is ki van mondva a halálítélet. Míg a bivalyok a pusztai indiánoknál bizonyos tekintetben a hasznos és szelid háziállatokat helyettesítették, s reájok csak bőrük (ezekből kunyhókat készítenek és öltözeteket) vagy húsuk miatt vadásztak, addig számuk fogyása nem volt észrevehető. De mióta a fehérek e bivalyok puha szőrű bőrében, aszalt húsában és különösen jóízű nyelvében jelentékeny kereskedelmi cikkek fedeztek fel: a nyugati virányok fő-

ékességét képező nyájakra ki lett mondva a halálítélet.

A bivalyokra vagy bizonokra különféle módon vadásznak. Ezek közt mindenestre első helyen áll a pusztai indiánok üző vadászata, nemesak mert a legeredményesebb, hanem azért is, mert ennél a lovak és lovasok ereje és ügyessége leginkább igénybe vétetik. Fürge, kitartó, a nagy pusztákon vadon felnőtt és aztán elfogott lovaikon az indiánok képesek a sikon minden vadat elejteni. Különös dicsőségnek tartják, ha a száguldó bivaly-csordára fegyvereiket, legyen az puska vagy nyíl, a lóról minél gyorsabban s minél nagyobb eredménnyel löhetik ki. Ily üző vadászatnál magukat és lovaikat a legnagyobb veszélynek teszik ki, de igen ügyesen tudják magukat abból kiszabadítani. Ilyenkor nyergét nem használnak, a ló nincs felkantározva, csak egy hosszú, durva bőrből készült fék van az állkapczára szoritva; az indián lovát csak ostorral és czombjainak szoritása által kormányozza.

Ha egy bivaly-csordát üzőbe vesznek, akkor a vadász, hogy időt ne veszítsen, a lövésre kész puskát kezében tartja, s ha egy-egy kövér bivalyt kiszakaszthat a csordából, szorosán oldala mellé ugratja betanított lovát, s míg az a bivalylyal lépést tart, elég ideje van a lovasnak nyilat vagy golyóját az állat testének oly részébe löni, hol halálos sebet ejt rajta. Alig hatolt be a hegyes vas vagy golyó a bizon kövér húsába, a vadász gyors ugrással távozik tőle, hogy a haldokló állat ökleléseit kikerülje, s azonnal új áldozatot szemelve ki, az után iramodik.

Azonban a gyors kitérés nem mindig sikerül a lónak, s gyakorta megtörténik, hogy felhasított czombbal vagy hassal, összetörve, ló, lovas és bivaly együtt rogy össze, s ilyenkor az indián csak rendkívüli ügyességének köszönheti, ha megmenekül.

Képünk egy ilyen jelenetet ábrázol, a megsebzett óriási bikának sikerült a könnyű lovat szarvára kapni, s ló és lovas életveszélyben forog, ha a hátulról kerülő vadásztársnak nem sikerül őt hirtelen leteríteni.

A vadászat más módja a következő: a vadász farkasbőrbe burkolózva négy kéz-láb

esuszva közeledik a legelésző csordához. A bizon bozontos üstöke miatt nem igen lát, s inkább éles szaglásában bizik, azért kell a vadásznak a szélre vigyázni, mert a bizon mindaddig nem riad meg az alaktalan közeledő tárgytól, a míg embert nem ismer fel benne. Gyakorlott vadász ily legelésző csorda közt sokáig pusztithat. Ha csak a szellő nem árulja el, a puskadurranás sem teszi azt. Legfeljebb egy-egy éber bika emeli fel méltóságteljesen fejét, egy darabig körültekint és szaglál, — aztán ismét nyugodtan legel tovább. De ha meleg vérszagot érez, tompa bömböléssel, szarvával és lábával felhányva a füvet és földet, közeledik a vadász felé, kit legfőleg is farkasnak gondol. Ilyenkor a vadász félreveti a farkasbőrt, — és — az emberi alak láttára rögtön megfutamodik az egész csorda.

Szegény állatok! Már tudják, hogy az embernél nagyobb, kegyetlenebb ellenségek nincsen.

A koldus.

Uteza-sarkon öreg koldus
Üldögél, az arca oly bus,
A sok szenvedésnek nyoma
Rá mély barázdákat vona.

Haja mint egy szénaboglya
Össze-vissza van zilálva,
Fésű helyett szél kuszálja,
Szegény öreg Pali bátya!

Valahányszor csak meglátom,
Soha sem lehet megállnom,
Hogy alamizsnát ne nyujtsak
Ennek az öreg koldusnak . . .

Te, a ki a madaraknak
S a mezei virágoknak
Életet adsz, — jó Istenem:
Könyörülj meg ez öregem!

Dobai Lajos.

K o r z i k a.

Korzika szigete, habár csak mintegy 195 négyszög-mértföldnyi a kiterjedése, mégis nevezetes marad örökké azért, mert hazája, szülőföldre I. Napoleonnak.

Korzika lakóiról azt mondja többi közt egy történelemíró: „A korzikaiak főjellemvonásaihoz tartozik a szellemmagasztosság, erélyesség és bizonyos neme a nagylelkűségnek: de e tulajdonságok ha túlfeszítettnek, gyakran hiúsággá s kevély daczczá fajulnak. Nincs nép, mely önzőbb s dicsvágyóbb volna a korzikainál.“

Ezen állításai bebizonyításul a főlebb említett történelemíró több adatokat hoz fel, melyekből néhányat kedves olvasóinknak bemutatunk azon reményben, hogy már eredetiségök miatt is szívesen fognak olvastatni.

Egy rabló, a ki Korzikában félelmesse tette magát, és kit sok ideig nem lehetett kézrekeríteni, végre mégis elfogatott, s addig, míg készültek tétettek kivégeztetésére, egy katona őrizetére bízott.

A fogoly módot talált a megszökésre.

A francia parancsnok keményen fogta a hanyag őrt, a ki hadi törvényszék elé állíttatott, és halálra ítéltetett.

A rabló, a ki biztonságban volt s kinek nem volt mitől félnie, értesült a szerencsétlen katona szomorú sorsáról. Azonnal elhagyta rejtekhelyét, odament a parancsnokhoz, s ezt így szólitá meg:

— Ön nem ismer engem; én azt hallottam, hogy a parancsnoksága alatt álló katonák közül egyik halálra van ítélve, mert őrizete alól megszökött egy fogoly, kit azonban ismét kézre lehet keríteni.

— Kézrekeríteni? — kérdezi a parancsnok, — de hogyan? hová szökött? hol rejtőzik?

— Ön előtt áll, — lön a válasz.

— Mit hallok? — ugymond a parancsnok.

— Igazságot, — felel a rabló. — Én vagyok az, a kit halálra ítélték, ime eljöttem, alávetem magam a büntetésnek, ám-bár elkerülhettem volna; sohasem fogom megengedni, miszerint egy ártatlan miattam kivégeztessék.

Ezen nemes tett annyira hatott a francia tisztre, hogy felkiáltott:

— Nem, te nem fogsz meghalni, megkegyelmezek neked. Ama katona is szabadon fog bocsáttatni; te pedig iparkodjál nagy-

lelküsed eredményét kellőleg felhasználni, mert arra vagy teremtve, hogy becsületes ember legyen belőled.

Egykor egy francia ezredes vadászat közben eltévedt; hosszas járkálás után, éhségtől s fáradságtól elerőtlenedve, végre megpillantja valamely korzikai paraszt kunyhóját; oda mászott tehát s elhaló hangon befogadtatását kérte. Az első, a mit a paraszt tett, az volt, hogy jobbát odanyújtván, az ezredest igen szegényes ágyához vezette, mondván:

— Sajnálom, hogy jobb ágygal meg nem kínálhatlak; de ezen kívül más nincsen; próbáld meg, hogy tudsz-e rajta nyugodni.

— Nem adhatnál valami ennivalót? — rebegé a majdnem ájuldozó tiszt, — meghalok éhen.

— Ah! fájdalom! nincs nekem semmim, a mi olyan urnak való volna, a milyen te vagy.

— Barátom! — igy mond az ezredes, — adjad azt, a mid van, jó lesz az nekem; adjad, különben meghalok.

A korzikai paraszt előhozá gesztenyelisztből készült kenyerét és egy kis kecsketejet.

— Ime, — ugymond, — nincs egyebem, de neked örömet és a legszivesebben nyújtom, s inkább nélkülözök és bőjtölök én.

A tiszt elfogadá az odanyújtottakat, evett, ivott s egészen megerősödöttnek érzé magát. Most jóltevője iránti háladatosságát bebizonyítandó, kihuzá zsebéből erszényét, kivett belőle néhány aranyat s ezeket odanyújtá a korzikainak ezen szavakkal:

— Köszönöm szives fogadtatásomat; de most fizetni is akarok értte.

— Mit? fizetni? — így szól a paraszt csodálkozva és boszankodva, — mióta üzik a vendégszeretetet pénzért?

Az ezredes erősen sürgette a pénz elfogadását, de a paraszt sehogy sem állt rá.

— Talán kevesled, a mit ajánlok, — mondja az ezredes, s hozzáteszi: — szólj, követelj!

Erre azt felelé a paraszt:

— Ne zaklass pénziddel, s légy irányomban oly igazságos elhinni, hogy nekem is van szívem, éppen úgy, mint neked. Kérlek, ne zavard meg abbeli örömet, miszerint jó szívből megvendégeltel.

Az ezredes nyakába borult a korzikainak s könnyes szemmel mondá:

— Barátom! egy szót sem többé pénzről; nem akarok én neked fizetni, hanem kérlek, légy barátom, és gyakran látogass meg, légy vendégem minél többször!

A korz megígérte, s adott szavát hiven meg is tartá. Gyakran meglátogatta az ezredest, a ki mindannyiszor megvendégelte, s étkezés közben közvetlen maga mellé ültette a derék korzot, ezt a jelenlevőknek ezen szavakkal mutatván be:

— Uraim! ime egy kedves vendégem, aki bármely társaságnak, a melyet meglátogat, becsületére válik.

Egy Korzika szigetén tanyázó francia ezredből megszökött egy közkatona, a kinek minden fürkészés daczára, sehogy sem tudtak nyomába akadni. Ily fürkészés alkalmával a kiküldött katonák a mezőn találkoznak egy pásztorlegénnyel s kérdezik, vajjon nem látott e francia katonát? mire az „nem“ mel felelt. Fenyegetik és minden módon iparkodnak öt rávenni, hogy az igazat vallja meg, de hasztalan; mert a pásztorlegény előbbeni tagadása mellett maradt.

A fürkésző katonacsapat ott hagyja a pásztort, s folytatá útját. A csapat vezetője azonban megfordul, még egy módot kísérleendő meg arra, hogy a pásztort igazmondásra bírja. Oda lép tudniillik a pásztorlegényhez, s öt darab aranyat villogtat előtte azon ígéret mellett, hogy neki adja, ha igazat mond.

A pásztorlegény az aranyak láttára egészen megzavarodott, mert öt darab arany egy korzikai pásztor szemében roppant nagy kincs. Nem szólott ugyan most sem, de ujjával rámutatott egy kösziklára. A katonatiszt megérti a szótlán utmutatást s a pásztorlegényt magával viszi. A kijelölt köszikla üregében megtalálják a szökevényt s elfogják; a pásztornak pedig megadják az ígért aranyakat.

Este hazaérkezvén a pásztorfiú, ennek apja észreveszi, hogy a fiúnak rendkívül jó kedve van; feltűnik ez az öregnek, a ki már most éber szemmel kísérte a fiu minden mozdulatát, és utóbb rajtakapá, midőn az árulása következtében kapott pénzt olvasgatta. Az öreg dühbe jött, azt hívén, hogy ez lopott pénz. Dörgő hangon feleletre vonja a fiut, s kérdi: honnan e pénz? A fiu térdre borul előtte s elbeszéli a módot, mely szerint a pénzhez jutott. A öreg korz félbeszakasztván a fiu beszédjét, felkiált:

— Hogyhogy! tehát árulásnak köszönöd e pénzt? és én, szerencsétlen a ki vagyok, én vagyok a te atyád.

Dühösen megragadja a fiut, kezét-lábát megkötözi, őriztetését rábizza néhány családtagra, ő maga pedig elsiet a francia parancsnokhoz, ennek lábaihoz borul s könyhullatás közt kéri tőle a szökevény megkegyelmeztetését, a mi azonban kereken megtagadtatott.

— Kérésem tehát hasztalan? — így mond az öreg; — jól van! már most látni fogjátok, hogy mikép bánik a korz ember oly fiuval, a ki családjának s hazájának gyalázatára van, s mint szokott minálunk bünhödni az áruló.

Erre sietve távozik, vad tekintettel, de szótlánul lép be kunyhójába, vállára veti puskáját, magával hurcolja a fiut, s int a családbelieknek, hogy kövessék. A város kapuin kívül, körülbelül azon a helyen, a hol a szerencsétlen fiu a szökevényt elárulta, a fiúnak parancsolja, térdepeljen le, — s ez meglévén, agyonlövi, és a pénzt megvetéssel rádobván a holttestre, csak ezt mondá:

— Nesze gyalázatos tetted jutalma!

Furesa szokás.

Perzsiában nagyon furesa módon szokták az adósságokat behajtani.

Ha a perzsa hitelező egyszer komolyan elhatározta, hogy pénzt behajtja, elmén hajnalban adósa házához s figyelmezteti őt a fizetésre, és addig nem távozik, míg pénzt meg nem kapja. Magával hozza szőnyegét, leül adósának hálószobájában, s ott eszik, iszik, alszik és pipázik, a míg pénzt le nem fizetik.

Ezen szokás, melyet így neveznek: „a z adóson ülni“, igen nagyon dívik Perzsiában, s nem könnyű attól megszabadulni.

Hanem Sir John M'Neill, egy furfangos eszű öreg diplomata, ki egyszer mint angol követ nagyon kedvelt egyéniség volt a perzsa udvarnál, mégis kifogott egy perzsa dervisen, ki rajta „ülni“ akart.

Uj-év napján, melyet Perzsiában igen nagy ünnepnek tartanak, kolduló dervisek járnak házról házra, de nem fogadják el a nyújtott alamizsnát, csak úgy, ha ők maguk szabják meg az adandó összeget. A követhez is jött egy ilyen dervis, s fölötte nagy összeget követelt. Az angol annak éppen felét akará neki adni, de a dervis nem fogadta el, hanem arra készült, hogy az angolon „ülni fog“.

Le is telepedett a kertben, éppen a követ dolgozó-szobájának ablakai előtt, s többször napjában, vagy éjjel is, oly éktelen ordítást csapott és hozzá egy elhangolt trombitát harsogtatott, hogy még a siketnek is megfájdult tőle a füle.

Sir John, ki tovább nem akará magát munkájában és álmában zavartatni, ki akarta dobatni az ordító dervist, de a perzsa hatóság komolyan felkérte őt, hogy azt ne tegye, mert a nép szörnyű sértésnek venné az ilyen eljárást.

— Fogjon ki rajta, ha lehet, — szólának a hivatalnokok nevetve, — de a világerő se nyuljon hozzá.

— Nagyon jól van, — felelé Sir John, s kömivesért küldött.

— Építsen nekem falat ezen ordító koldus körül, — mondá Sir John a kömivesnek, — s aztán esináltasson rá erős tetőzetet.

A dervis egykedvűleg nézte, — hogyan emelkedik a fal körülötte, s még annál jobban ordított és lármázott, de midőn észrevette, hogy csakugyan elevenen akarják őt befalazni, nem vette a dolgot tréfára, hanem a fal legalacsonyabb részén átugrott s eszeveszetten elszaladt.

Többé nem is kísérlé meg egy kolduló dervis sem az angol követen „ülni“.

A kakuk-óra.

— Elbeszélés. —

Utban voltunk a regényes Svájcz felé. Elhagyva Sz.-Gothardot s a berni Alpokat, keskeny s meredek uton a nagy Splügen-hegy alá értünk. Elhatároztuk e meredek szirtet még eznapi megmászni. S valóban veszélyes ormokon, meredek és szédítő magasságban mentünk. Végre a tetőről egy kis völgybe érve, kis házikót pillantánk meg, s mi egyakarattal elhatároztuk a házba menni.

Oda érve, a házigazda igen szívélyesen fogadott minket, s a szobába vezetett, hol párolgó vacsora volt feltálalva.

Elvégezve az estebédet, a gazda kis leánya felállt, s kis kököresin-koszorut tett a falon függő kakuk-órára. E pillanatban az órából kis kakuk ugrott ki, s hétszer hangoztatá: „kakuk, kakuk“.

Mi meglepetve kérdeztük ennek okát, s az öreg gazda felvilágosításul így kezdé el: „17 éve, hogy e családi szertartás minden este 7 órakor így ismételtetik. Ugyanis egyszer egy szegény órást utazott itt keresztül s nálunk kért éjjeli szállást. Feleségem kissé dörmögve mondá, hogy házunk nem vendégfogadó, de én nagyon megsajnáltam a szegény órást, ki beteges is volt, s helyet adtam neki házamban.

Másnap reggel kérdé, mivel hálálja meg az én szívésségemet? Én mondám: „ha ezt a kakuk-órát eladja nekem.“ Az órást kész szívvel ideadta az órást, s a pénzt el sem fogadva eltávozott.

Az órást a falra függesztettem.

Másnap a városba mentem élelmiszerek beszerzése végett, s délután hallám, hogy völgyünk felé nagy hógörgeteg zuhant alá. Rögtön haza sieték, s mily nagy volt bánatom, midőn házamat a hó által eltemetve találám. Néhány emberrel tüstént a kiásáshoz fogtam, de nem tudtuk magunkat tájékozni, — midőn a hó alól ezen szavakat hallám hétszer: „kakuk, kakuk“. Megismerve az óra hangját, sebesen kezdtünk ásni s néhány percz múlva nőm imádkozását és gyermekem esdeklő kiáltásait is hallottam . . .

Azóta köztiszteletben áll nálam a kakuk-óra, mint családom megmentője.“

Közi:

Lukács Béla.

Kis köszöntő.

Jó barát emlékkönyvébe.

I.

— Máriaassy Gyulához. —

Tisztelj úgy, szeress úgy, lecsülj úgy, a mint én,
És akkor a mi hű barátságunk egén
Szeretetünk úgy fog ragyogni, mint a nap,
És mondd, hogy van-e ily szívednél boldogabb?

II.

Ha mindenki elhagy,
Ha mindenki megvet,
Fordítsd akkor hozzám
A te tört szívedet.

Én segítek rajtad
Mindig s mindenkoron,
S szeretlek is mindig —
Örökre, barátom.

S ha a sors haragja
Énrám sújtna jobban,
Oh ne hanyj el akkor,
Hogyha hű szíved van!

III.

Ha beláthatnál szívedbe,
Szívemnek mély rejtekébe,
Tudom, hitebben szeretnél
S szíved békével telnék be.

De hűtlennek tartasz engem
S szeretetem meg nem érted,
Pedig hidd el, bármikor is
Szívesen meghalnék értted.

Körösy László.

K r ó n i k a.

— **Widermann Károlyt**, a pozsonyi királyi gymnasium igazgatóját, névnapja előestéjén magyaros színezetű hangversenynyel tisztelték meg a gymnasium növendékei.

— **Petőfi első verse**. Csongrádról Behm Mari rendes tanítónőtől következő érdekes levelet vett a „Reform“: Kun-Félegyházán él egy régi kun család sarja, Varga Erzsébet, ki a következőket beszélte előttem Petőfi gyermekkoráról. Petőfi Sándor szülei (Petrovicsék) a Varga Erzsébet szülei jó barátságban éltek. (Ez idő Petőfi szülei házasságának első éveire esik.) A két család sokat időzött egymás társaságában. Erzsike Sándorral egykoru lévén, szintén kedves játszópajtások voltak egymás előtt. Régi magyar szokás szerint jóízű vacsora mellett nem egy jó estét töltött együtt a két család. Így történt, hogy egy

névnap alkalmával Vargáék házában összegyűle-
keztek a jó barátok s pedig nagyobb számmal,
mint rendesen. Petrovicsékkal eljött a kis, hat-
éves Sándor is. Ily házi ünnepek alkalmával jele-
sebb vendégek is megfiatnak, s a papság sem
szokott hiányozni. Itt is jelen volt. Vig vacsora
volt, a kis Erzsébet és Sándor pajzánkodva futkároz-
tak a vendégek közt, majd meg a padlóra teleped-
tek s vörtak az ennielót, mit közönségesen egy
tányérban tálatak föl. A vigság azonban igenis
sokáig tartott, s a kis Sándor, a vendégi szokás-
sal ellenkezőleg ugyan, hanem a szükségnek
engedve, elaludt a padkán. Midőn a lelkész urak
először távoztak s az egész népség az utcaajtóig
kísérte, hirtelen csönd lett, mi a kis Sándort föl-
ébreszté álmából. A mint csönd lett, a kis Sándor
fölállott a padkán és visszatérő szüleihez a követ-
kező kérdéssel fordult: „Elmentek ezek a papok?”
— Azután pár percig ugyanezen állásban ma-
radva, egyszerre csak hangosan rákezdé: „Ezek
a papok! — Mindenkinek asszonyt adnak, Ma-
guknak egyet sem hagynak!” Erre nagy nevetés
támadt a még hátramaradt vendégek közt, és
Varga Mihály uram (Erzsébet atyja) azt mondá
Petrovicsnak, Sándorka atyjának: „Barátom! —
Ezt a fiut taníttasd, ebből tudós ember válik!” E
két sor verscske Petőfi 6 éves korából, bizonyára
a költő első verse. — Varga Erzsébet még muto-
gat egy régi eszét, melyet mint ereklyét tartog-
tat a nagy régi kétajtós szekrényben. E eszéből,
ugymond, evett számtalanszor a kis Sándorral
kocsonyát, mit Sándorka nagyon szeretett. E
esze közönséges agyagból készült, fehér mázzal
s kék tulipántal, szintén ily színű mázzal ráírva
az 1774-ik évszám. (Tehát családról-családra szállt
örökség.) Nincs oly kincs, melyért Varga Erzsé-
bet ez emléktől megválna a nagy költő iránt való
kegyeletből.

— Szerencsétlen kísérlet. Egy balaton-füredi kala-
posmester a Balaton jegén át akart menni Ti-
hanyba, azonban a porhanyó jégtalaj beszakadt
alatta, s mire a tihanyi révészek utat törhettek
hozzá a jég közt, a szerencsétlen ember már meg
volt halva.

Híres férfiak utolsó szavai.

„Barátim, tapsoljatok.“ — *Augustus* római
császár.

„Egy csepp vér sem ragadt kezemhez.“ —
V. Frigyes dán király.

„Több világosságot.“ — *Goethe*.

„Mindenemet egy pillanatnyi életért.“ —
Erzsébet angol királynő.

„Szerettem az Istent és a szabadságot.“ —
Stäel asszony.

„Kezeidbe, oh Uram!“ — *Tasso*.

Kiadja és nyomtatja: **Franklin-társulat** magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)

„Függetlenség örökké.“ — *Adams*.

„Jól van.“ — *Washington*.

„Engedj a zene édes hangjainál meghalni!“
— *Mirabeau*.

„Légy komoly.“ — *Grotius*.

„Te felüdtésről beszélsz; vedd utolsó hang-
jegyeimet, ülj ide a zongorához és énekelj el
boldogult anyád hangján; engedj még egyszer
hallani ezen hangjegyeket, melyek nekem oly
sokáig vigaszom és örömem valának.“ — *Mozart*.

Talányok.

Lukács Bélától.

1)

Néha visszafelé szokott menni a. 3. 4. 1.
A kis gyermek, ha megverik, 3. 2.
Ez nagyon rossz, ha megtörténhetik, 1. 4. 3.
Csizmadia használja, mi lehet az? 4. 3.
A legelső magyar ember a 1. 2. 3. 4. 5.

2) Horváth Á. P.-tól.

K
H

3) Herzog Izidortól.

t
W g ²/₃ É

4)

K. Mariskától.

ba × 2 MA × 2 ölgN

5)

Palmer Kálmántól.

Öt betűből állok, híres pusztá vagyok;
Három első betűm útján rest követöm,
Három utolsó meg föl ne mérgecséd,
Mert ha felbőszítéd, árát meg is leled.

b)

Földrajzi számfeladvány.

Gróf Erzsébet és Ilkától.

Egy utas elindul Borneo szigetéről és folyvást az
egyenlítőn halad; ha most 1 órában 2 mérföldet tesz, hány
nap és óra múlva érne ismét elindulási helyére? (Egy nap
24 óra.)

Megfejtési határidő: febr. hó 20-dika.

TARTALOM.

Jetta. (Elbeszélés. — Vége.) — Hősök sirja. — A víz
kulcsa. (Mese.) — Folytatás.) Törvénykezés Khinában.
(Képpel.) — Amerikai bivaly vadászat. (Képpel.) — A
koldus. — Korzika. — Furesza szokás. — A kakuk-óra.
(Elbeszélés.) — Kis köszöntő. — Krónika. — Híres fér-
fiak utolsó szavai. — Talányok.

Felelős szerkesztő: **K. Beniczky Irma.**